

การพัฒนาแนวทางการประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2*

THE DEVELOPMENT OF INTERNAL QUALITY ASSURANCE GUIDELINES FOR SCHOOLS UNDER MAHASARAKHAM PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 2

ณัฐพล จันทร์พล¹, ธัชชัย จิตรนันท์²

Natthapon Chanpon¹, Thatchai Chittranun²

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม^{1,2}

Faculty of Education, Mahasarakham University, Thailand.^{1,2}

Email : yayoomlan@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 2) เพื่อพัฒนาแนวทางการประกันคุณภาพภายใน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 205 คน ผู้บริหารและครูโรงเรียนต้นแบบจำนวน 3 โรงเรียน และผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยพบว่า 1. การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีสภาพปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษอย่างต่อเนื่อง การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามลำดับ 2. แนวทางการประกันคุณภาพภายใน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ 32 แนวทางผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง โดยรวมแนวทางมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : 1. การพัฒนาแนวทาง 2. การประกันคุณภาพภายใน 3. แนวทางการประกันคุณภาพ

ABSTRACT

The objectives of this research article were 1) to study the current condition, the desirable condition and the priority needs index of the implementation of internal quality assurance of schools under Mahasarakham Primary Educational Service Area 2, 2) to develop the guidelines of internal quality assurance for schools under Mahasarakham Primary Educational Service Area 2. The sample group consisted of 205 administrators, teachers, and educational personnel, Key informants consisted of administrators and teachers from 3 pilot schools and 5 luminaries to assess guideline suitability and guideline possibility. Research instruments were questionnaire, interview form, and assessment form used to assess the guideline suitability and the guideline possibility. Statistics analyzed data consisted of percentage, mean, standard deviation, and $PNI_{modified}$.

The research result was found that; 1. The implementation of internal quality assurance of schools under Mahasarakham Primary Educational Service Area 2 has the current condition overall was at moderate level and the desirable condition overall was at a high level. The result of the priority needs index analyzed sort by descending included Organization of administrative and information systems, Setting educational standards of educational institutions, Providing for continuous educational quality development, Arranging an internal quality assessment in accordance with the educational standards of the educational institution, Establishing an educational development plan for educational institutions that focuses on quality according to educational standards of educational institutions, Preparing an annual report that is an internal quality assessment report, The implementation of the educational management development plan of educational institutions, respectively. 2. The guidelines of internal

quality assurance for schools under Mahasarakham Primary Educational Service Area 2 consisted of 8 elements, 32 guidelines with the guideline suitability assessment and the guideline possibility assessment both overall were at high levels.

Keywords : 1. Guideline Development 2. Internal Quality Assurance 3. Quality Assurance Guideline

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2553 กล่าวในมาตรา 4 ว่า “การศึกษา” หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตซึ่งการศึกษาเป็นรากฐานสำคัญที่สุดประการหนึ่งในการสร้างความเจริญก้าวหน้าและพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษามีการเชื่อมโยงกับการดำเนินงานของสถานศึกษา ซึ่งจะเห็นว่าในมาตรา 47-51 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(สมศ.) ซึ่งมีฐานะเป็นองค์กรมหาชนทำหน้าที่การตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาและสถานศึกษาจะต้องให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่ส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาในการประเมินและในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใดไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด จะต้องดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้สถานศึกษานั้นได้ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552–2561) ที่มุ่งเน้นให้ “คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ” โดยมีเป้าหมายหลักประการหนึ่ง คือ การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเรียนรู้ของคนไทย ภายใต้มาตรการการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552)

ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า ผลการประเมินทั้งจากหน่วยงานภายในประเทศและต่างประเทศต่างมีท่าทีและทิศทางที่สอดคล้องตรงกันว่าคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยยังต้องได้รับการพัฒนาให้สูงขึ้นและให้มีมาตรฐานระดับสากล พร้อมส่งสัญญาณผ่านสื่อ

ต่างๆ ให้จัดเป็นเรื่องเร่งด่วนที่หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญและเร่งดำเนินการ จากการวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาตั้งแต่รอบหนึ่งถึงรอบสาม (พ.ศ. 2544-2557) พัฒนาการของผลการจัดการศึกษาในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา มีทั้งแบบเพิ่มขึ้น คงที่ และลดลง สถานศึกษาที่มีพัฒนาการเพิ่มขึ้น คือ ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษาทั้งรอบสองและรอบสาม จำนวน 17,543 โรง ไม่มีพัฒนาการ คือ ไม่ได้รับการรับรองทั้งรอบสองและรอบสาม จำนวน 1,422 โรง พัฒนาการลดลง คือ รอบสองได้รับการรับรองแต่รอบสามไม่รับรอง จำนวน 5,403 โรง พัฒนาการเริ่มดีขึ้น คือ ไม่ได้รับการรับรองรอบสองแต่ได้รับการรับรองรอบสาม จำนวน 3,593 โรง ในขณะเดียวกันจากการวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ร้อยละ 40 มีสถานศึกษาที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษารอบสาม จำนวนตั้งแต่ 30 โรงขึ้นไป และที่น่ากังวลเป็นลำดับต่อไป คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามากกว่าร้อยละ 60 มีจำนวนสถานศึกษาที่ไม่ได้รับการรับรองเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับการประเมินภายนอก รอบสอง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558)

การดำเนินงานการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีโรงเรียนที่ยังไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษารอบสามจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) จำนวน 31 โรง จากการรายงานการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาบางแห่งยังไม่ให้ความสำคัญกับระบบการประกันคุณภาพภายใน การบริหารจัดการยังไม่ครบวงจร PDCA เป้าหมายของสถานศึกษาไม่สอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพของต้นสังกัด ส่งผลให้การประเมินไม่บรรลุตามเกณฑ์ที่กำหนด จึงเป็นเหตุให้ไม่บรรลุผลตามเกณฑ์ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และไม่บรรลุผลตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา ซึ่งทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ควรส่งเสริมให้การช่วยเหลือ สนับสนุน นิเทศติดตามผลสถานศึกษาใกล้ชิดและต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้สถานศึกษาในดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในได้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้สถานศึกษาได้รับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุดเต็มตามศักยภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2, 2558)

ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนตระหนักถึงความสำคัญที่จะพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาภายใต้กรอบและนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา โดยยึดเอาแนวทางของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมากำหนดเป็นแนวทางการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

มหาสารคาม เขต 2 เพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอกรอบสี่ และเป็นแนวทางการดำเนินงานที่
ดีอันจะเกิดประโยชน์ต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็นของการดำเนินงาน
การประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
มหาสารคาม เขต 2

2.2 เพื่อพัฒนาแนวทางการประกันคุณภาพภายใน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ได้ทราบถึงสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็นของการดำเนินงาน
การประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
มหาสารคาม เขต 2

3.2 ได้แนวทางและคู่มือการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน สำหรับสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา ผู้วิจัยได้แบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการ
ดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
มหาสารคาม เขต 2 มีรายละเอียด ดังนี้ วิธีดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยทำการศึกษาเอกสาร งานวิจัย
ตลอดจนแนวคิด หลักการที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในและสังเคราะห์องค์ประกอบ
ตัวชี้วัด สร้างแบบสอบถามศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น และ
นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เพื่อหาคุณภาพแบบสอบถาม แล้วจึงทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่ม
ตัวอย่าง จำนวน 205 คน และวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และนำผลที่ได้ มา
วิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และจัดลำดับความต้องการจำเป็น กลุ่มตัวอย่าง
ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 จำนวน 205 คน กำหนดขนาดของกลุ่ม
ตัวอย่าง โดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน และสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ใน
การวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินการประกัน

คุณภาพภายใน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวน 1 ฉบับซึ่งแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน มีค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามระหว่าง 0.314–0.759 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.875 และแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ มีค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามระหว่าง 0.323–0.744 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.795 การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และฝากแบบสอบถามทางธุรการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยประสานงานทางโทรศัพท์ถึงผู้อำนวยการและผู้บริหารผิชอบทุกโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา มาตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม ทำการตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และบันทึกข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ การวิเคราะห์ข้อมูล 1)วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ 2)วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 สอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.) 3)วิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายใน โดยวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น(PNI_{modified})

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการประกันคุณภาพภายใน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 วิธีดำเนินการวิจัย มีดังนี้ 1)นำผลการวิจัยที่ได้จากระยะที่ 1 มาเป็นแนวทางในการศึกษาวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ(Best Practice)ของสถานศึกษาด้านแบบ จำนวน 3 โรงเรียน 2)นำผลการวิจัยระยะที่ 1 และผลการศึกษาวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศของโรงเรียนต้นแบบมาจัดทำ ร่าง แนวทางการประกันคุณภาพภายใน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข 3)นำร่างแนวทางฯ เสนอต่อคณะผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ ร่าง แนวทางการประกันคุณภาพภายใน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย 1)กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ(Best Practice)ของสถานศึกษาด้านแบบ จำนวน 3 โรงเรียน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง 2)การประเมินแนวทาง ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 2 ชนิด ดังนี้ 1)การศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดีจากโรงเรียนต้นแบบ ใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง จำนวน 1 ฉบับ 2)การประเมินแนวทางใช้แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า(Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ

น้อยที่สุด การเก็บรวบรวมข้อมูล 1)การสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูโรงเรียนต้นแบบ ผู้วิจัยทำการนัดหมายผู้บริหารโรงเรียนต้นแบบทั้ง 3 แห่ง และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง 2)การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง ผู้วิจัยทำการนัดหมายผู้ทรงคุณวุฒิ และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง การจัดกระทำกับข้อมูล 1)การจัดกระทำกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยพิจารณาผลการสัมภาษณ์และจัดเรียงให้สะดวกต่อการวิเคราะห์ข้อมูล 2)การจัดกระทำกับข้อมูลที่ได้จากการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางฯ โดยนำแบบประเมินที่ได้รับมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของการตอบ ตรวจสอบให้คะแนนการประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้และบันทึกผลลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ การวิเคราะห์ข้อมูล 1)การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลแล้วสรุปผลโดยใช้การพรรณนาวิเคราะห์ 2)การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 รายละเอียดปรากฏดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

องค์ประกอบการประกันคุณภาพภายใน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI modified	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ		
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	2.77	0.49	ปานกลาง	4.32	0.41	มาก	0.36	2
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	2.75	0.61	ปานกลาง	4.13	0.43	มาก	0.33	4

องค์ประกอบการประกัน คุณภาพภายใน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI modified	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การ ปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การ ปฏิบัติ		
3. การจัดระบบบริหารและ สารสนเทศ	2.81	0.69	ปาน กลาง	4.75	0.60	มาก ที่สุด	0.41	1
4. การดำเนินงานตามแผน พัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา	2.77	0.68	ปาน กลาง	4.00	0.57	มาก	0.31	7
5. การจัดให้มีการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	2.79	0.69	ปาน กลาง	3.97	0.58	มาก	0.30	8
6. การจัดให้มีการประเมิน คุณภาพภายในตาม มาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา	2.69	0.56	ปาน กลาง	4.02	0.52	มาก	0.33	4
7. การจัดทำรายงาน ประจำปีที่เป็นรายงาน ประเมินคุณภาพภายใน	2.77	0.67	ปาน กลาง	4.10	0.47	มาก	0.32	6
8. การจัดให้มีการพัฒนา คุณภาพการศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง	2.74	0.65	ปาน กลาง	4.14	0.44	มาก	0.34	3
รวม	2.76	0.60	ปานกลาง	4.18	0.45	มาก	-	-

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก ได้แก่ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และลำดับที่สามมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3 ด้าน คือ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในตามลำดับ สภาพที่พึงประสงค์ของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหา

น้อยสามลำดับแรก ได้แก่ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ ลำดับความ ต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการประกันคุณภาพภายใน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามลำดับ

5.2 การพัฒนาแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และดำเนินการสังเคราะห์องค์ประกอบของการประกันคุณภาพ ได้องค์ประกอบ 8 องค์ประกอบ ตัวชี้วัดจำนวน 32 ตัวชี้วัด แนวทางดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วยกิจกรรมหลัก 2 กิจกรรมหลัก ได้แก่ 1)การกำหนดมาตรฐานและการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ประกอบด้วย 1.1)การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และ 1.2)การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 2)การกำหนดแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การติดตามตรวจสอบการประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย 2.1)การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2.2)การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 2.3)การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 2.4)การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2.5)การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และ 2.6)การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ผลการประเมินแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ข้อ	รายการประเมิน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.40	0.55	มาก	4.40	0.55	มาก

ข้อ	รายการประเมิน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
2	การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.60	0.55	มากที่สุด	4.40	0.55	มาก
3	การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
4	การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.40	0.55	มาก	4.40	0.55	มาก
5	การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.20	0.45	มาก	4.60	0.55	มาก
6	การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.60	0.55	มากที่สุด	4.40	0.55	มาก
7	การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน	4.40	0.55	มาก	4.40	0.55	มาก
8	การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.40	0.55	มาก	4.60	0.55	มากที่สุด
รวม		4.45	0.54	มาก	4.48	0.55	มาก

6. อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาแนวทางการประกันคุณภาพภายใน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

6.1 การศึกษาสภาพปัจจุบันของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า สภาพปัจจุบันการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ของการประกันคุณภาพภายในโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ รัตนา ชื้อสัตย์ (2559) ได้ศึกษาแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประณตศึกษานครราชสีมา เขต 7 พบว่า สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประณตศึกษานครราชสีมา เขต 7 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประณตศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามลำดับสอดคล้องกับ พัทธกษ ดวองาสงค์ (2558) พบว่า ค่าความต้องการจำเป็น (PNI_{modify}) ของสภาพปัจจุบันในการมีส่วนร่วมประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษา ประจำปี ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ด้านการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

6.2 การพัฒนาแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประณตศึกษามหาสารคาม เขต 2 จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และดำเนินการสังเคราะห์องค์ประกอบของการประกันคุณภาพ ได้องค์ประกอบ 8 องค์ประกอบ ตัวชี้วัดจำนวน 32 ตัวชี้วัด แนวทางดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วยกิจกรรมหลัก 2 กิจกรรมหลัก ได้แก่ 1)การกำหนดมาตรฐานและการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ประกอบด้วย 1.1)การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และ 1.2)การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 2)การกำหนดแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การติดตามตรวจสอบการประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย 2.1)การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2.2)การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 2.3)การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 2.4)การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2.5)การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และ 2.6)การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง นวลฉวี ทานุกรม (2558) ได้ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า

มีการนำเสนอการดำเนินงานที่สอดคล้องกับผลการวิจัย ดังนี้ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาควรกำหนดบทบาทหน้าที่แก่ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมการประกันคุณภาพในสถานศึกษาให้ชัดเจน ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา สถานศึกษาควรกำหนดเกณฑ์หรือเป้าหมายความสำเร็จของโครงการ/กิจกรรมให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันเพื่อความเป็นเอกภาพ ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ สถานศึกษาควรแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศให้เป็นระบบและเป็นปัจจุบัน ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาสถานศึกษาควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานในแต่ละโครงการ/กิจกรรมให้ชัดเจน ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาและครู ด้านการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา สถานศึกษาควรให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาและให้หน่วยงานต้นสังกัดจัดทำแบบทดสอบออกประเมินนักเรียนทุกระดับชั้นอย่างต่อเนื่อง ด้านการจัดทำรายงานประจำปี และด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาควรนำผลการประเมินคุณภาพภายในและผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาวิเคราะห์ร่วมกัน เพื่อปรับปรุง แก้ไขและหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปีการศึกษาต่อไป

ผลการประเมินแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ เพ็ญพักตร์ บุรณะเสน (2559) ซึ่งได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอัยยธิดา เขต 2 พบว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอัยยธิดา เขต 2 มีผลการประเมินแนวทางการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอัยยธิดา เขต 2 ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

7. องค์ความรู้ใหม่

การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 สรุปได้ดังในภาพที่ 1

**แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน สำหรับสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2**

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีคณะกรรมการปฏิบัติงาน มีค่าเป้าหมายชัดเจน
2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีแผนปฏิบัติการ ที่นำกลยุทธ์การพัฒนางานมาใช้ มีการจัดทำปฏิทินการประกันคุณภาพ
3. จัดระบบบริหารและสารสนเทศ มีคณะกรรมการ มีระบบสารสนเทศที่ดี และสร้างความเข้าใจทั่วทั้งองค์กร
4. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มอบหมายหน้าที่ ประชุมชี้แจง มุ่งเน้นการมีส่วนร่วม
5. จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา แต่งตั้งผู้รับผิดชอบ กำหนดเป้าหมาย ขอบข่าย ระยะเวลา ตรวจสอบ รายงาน และสะท้อนผล
6. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา แต่งตั้งผู้รับผิดชอบ สร้างความตระหนัก กำหนดขอบข่ายของการประเมิน และนำผลการประเมินสะท้อนผลสู่การปรับปรุง
7. จัดทำรายงานประจำปี ที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานประจำปี รวบรวม จัดทำรายงาน และนำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อพิจารณาเห็นชอบ
8. จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง แต่งตั้งผู้รับผิดชอบ วางแผนการพัฒนา การศึกษาอย่างต่อเนื่อง เผยแพร่ผลการพัฒนา และส่งเสริมระบบการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง

ภาพที่ 1 สรุปองค์ความรู้แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดนโยบายในการปฏิบัติด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างชัดเจน และสอดคล้องกับแนวปฏิบัติของต้นสังกัด

8.1.2 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในอย่างทั่วถึง และมีกระบวนการตรวจสอบอย่างเป็นระบบ

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 สถานศึกษานำไปประยุกต์ใช้ให้ตรงกับบริบทของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

8.2.2 ครูสามารถนำแนวทางไปปฏิบัติตามองค์ประกอบของแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

8.3.1 ควรมีการศึกษาวิจัยแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

8.3.2 ควรมีการนำแนวทางการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ไปประยุกต์สำหรับวิจัยในสถานศึกษาสังกัดเขตการศึกษาอื่น

9. เอกสารอ้างอิง

- นวลฉวี ทานุกรม. (2558). การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- พิทักษ์ ดวงอาสงส์. (2558). สภาพความต้องการและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เพ็ญพักตร์ บุรณะเสน. (2559). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รัตนา ซื่อสัตย์. (2559). แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. (2558). รายงานการกำกับติดตาม
 การดำเนินงานโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558.
 มหาสารคาม : กลุ่มนโยบายและแผนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2.
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). แนวทางการเขียนรายงานการประเมินตนเองของ
 สถานศึกษา (Self-Assessment Report : SAR). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักงาน
 พระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). แผนปฏิบัติการ 4 ปี ของสำนักงานเลขาธิการ
 สภาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

10. คำขอบคุณ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความรู้และความกรุณาและช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนันท์ รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
 ดร.อำนาจ ชนะวงศ์ และอาจารย์ ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไข
 ข้อบกพร่องของการวิจัยจนเสร็จสมบูรณ์ และขอขอบคุณ คณะผู้เชี่ยวชาญ คณะผู้ทรงคุณวุฒิ และ
 ผู้บริหารแลครูของสถานศึกษาต้นแบบ ที่ช่วยอำนวยความสะดวกและให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บ
 ข้อมูลการวิจัย ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้